

عنوان مقاله:

بررسی انتقادی نقش عقل در منظومه فکری محمد باقر ملکی میانجی

محل انتشار:

فصلنامه پژوهش در آموزش معارف و تربیت اسلامی، دوره 1، شماره 2 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

ناهید مهدوی - دانشجوی دکتری فلسفه دین، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

محمدکاظم رضازاده جودی - استادیار، گروه فلسفه و حکمت اسلامی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

هدف پژوهش حاضر بررسی انتقادی نقش عقل در منظومه فکری محمدباقر ملکی میانجی است. روش پژوهش توصیفی - تحلیلی بوده و یافته ها نشان داد که خلاء حاصل از بی اعتباری عقل نظری در کسب معارف در تفکر ملکی میانجی همچنان باقی است. همچنین عقل مورد اشاره ایشان (همان عقل عملی) که متضمن الهام و اشراق است، می‌تواند ابزار مناسبی برای طریقه‌ی کشف و شهود باشد، نه طریقه استدلال عقلانی. ایشان همانند بیشتر متفکران مکتب تفکیک، عقل را از سویی یکی از منابع معرفت دینی برمی‌شمارد و از سویی دیگر بر عدم اعتبار و حجیت آن تاکید می‌کند. ملکی میانجی نوریت را یکی از ویژگی های عقل دانسته و برای اثبات این مطلب به آیات و روایات تمسک جسته و عقل را دارای ویژگی‌هایی همچون مجرد و همسان بودن با علم، دارای حجیت ذاتی و انطباق با عقل عملی می‌داند و نتیجه می‌گیرد که عقل نور مجرد و موجود عینی بوده و خارج از حقیقت انسان است که خدا آن را به انسان افاضه می‌کند. این دیدگاه موجب گسست بین واقعیات و احکام و در نتیجه بی اعتمادی به معارف دینی خواهد شد.

کلمات کلیدی:

عقل نظری، عقل عملی، عقل اصطلاحی، مکتب تفکیک، محمدباقر ملکی میانجی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1496849>

